

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

Hernádvécse

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

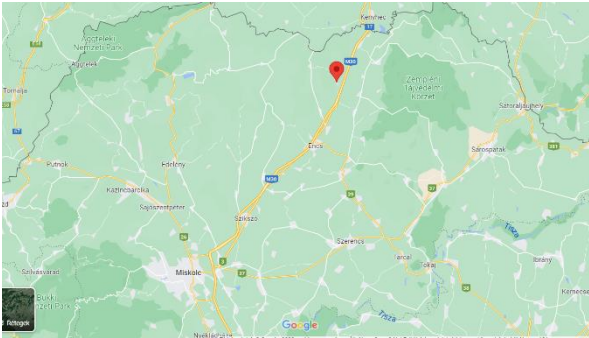
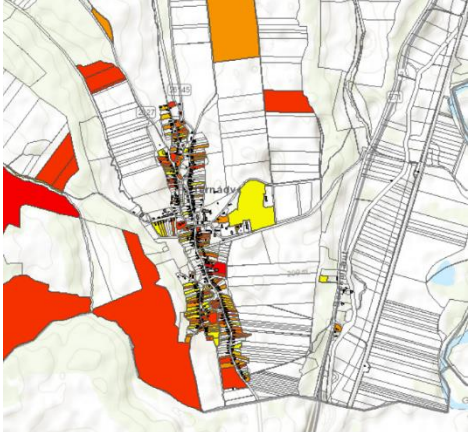

Hernádvécse

Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Encsi járás

Szervezet neve: Miskolci Egyházmegye

Dátum: 2022. április

	<p>Terület: 16,94 km² Lakónépesség: 1081 Jogállás: község Járás: Encsi Megye: Borsod-Abaúj-Zemplén</p> <p>Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: <u>IGEN/NEM</u></p> <p>Jelentős munkanélküliséggel sújtott település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: <u>IGEN/NEM</u></p>
<p>Település térképe</p>	<p>Jogosultság adatok</p>
	
<p>Eladósodottság-térkép</p>	<p>Szegregátum-térkép</p>

ADATTÁBLA

	KSH adata	HELYI BECSLÉS
Település neve	Hernádvécse	
Megye	Borsod-Abaúj-Zemplén	
Járás	Encsi	
Programba vonás köre	2	
Szervezet neve	Miskolci Egyházmegye	
Lakosságszám 2022	1150 fő	
Lakosságszám (2021)	1081	
Lakosságszám változása 2021/2012 (%)	109%	
15 év alattiak aránya (2021)	31,5%	
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	115%	
60 éves és idősebbek aránya (2021)	12%	
60 éves és idősebbek létszámának változása 2021/2012 (%)	120%	
Lakásszám (2011)	287	
Üres lakások száma (2011)	32	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	0	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	0	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	0	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	151	
Lakások száma (2019)	287	
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	151	
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	0	
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	260	
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	64	
WC nélküli lakások száma (2011)	121	
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	85	
Egy szobára jutó lakó (2021)	1,3	
Egy főre jutó szja alap, Ft (2019)	567948 Ft	
Egy főre jutó szja alap eltérése a hasonló helyzetű települések átlagától,% (2019)	116%	
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	2000000 Ft	
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	17	
Kiinduló kvóta érték kerekítve	10	

1. A település leírása

1.1 A település pozíciója (1-1,5 oldal)

Fekvése, távolság járásközponttól, megyeszékhelytől, nagyobb munkaerőpiaci központtól, közösségi közlekedés helyzete. Növekvő vagy csökkenő lakosság, el- és bevándorlás mértéke, szegregátumban élők/roma lakosság aránya. Helyi és térségi munkalehetőségek, ahol dolgoznak. Milyen szolgáltatások érhetőek el a településen. Önkormányzati fejlesztések felsorolása az elmúlt időszakban.

A település pozíciója

Borsod-Abaúj-Zemplén megye az ország északkeleti részén helyezkedik el, északi határa egyben Szlovákiával szomszédos államhatár is. Hernádvécse Borsod-Abaúj-Zemplén megye, Abaúj tájegységének kisközsége. Hernád völgyében, Zemplén megyétől nyugatra elterülő Cserehát dombjain terül el. Hernádvécse község Borsod-Abaúj-Zemplén megyén belül, az Encsi járásban található. Szőled és Vécse településrészből alakult ki a XX. század elején a jelenlegi Hernádvécse település, melynek területe 16,94 km². A 18 év alatti lakosság száma magas, ez a teljes lakosság 36,6 %-a, amely sokkal magasabb, mint ami országosan jellemző. A településen élők 88%-a roma/cigány származású, a 18 év alatti gyerekeknél ez az arány még magasabb, körülbelül 98%. Ennek az az oka, hogy az etnikumhoz nem tartozó fiatalok más településekre költöztek, már csak néhány idős nem roma ember maradt a településen.

A KSH statisztikai adatai alapján Hernádvécse településen élő 15 éves kornál fiatalabbak száma a 2019. évben 350 fő volt, a településen élő 60 évesnél idősebbek száma pedig 74 fő. 15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 115 %, 60 éves és idősebbek létszámának változása 2021/2012 120%.

Interjú Polgármesterasszony

Hernádvécse község Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, az Encsi járásban.

Miskolctól 50 kilométerre északkeletre helyezkedik el. A falu főutcája a 2627-es közút, amiből itt ágazik ki (a 6,850-es kilométerszelvénye közelében, majdnem pontosan észak felé) a zsákfalunak számító Hernádpetire vezető 26 145-ös út.

Közlekedés

Hernádvécse Miskolc – Kassa között közel félúton, a 3-as főút mentén helyezkedik el. Miskolctól megközelítőleg 50 km-re, Encstől 16 km-re található. Rendszeres járat van a Novajidrányi vasútállomásra, a csatlakozás jól kiépített. Munkanapokon közvetlen helyközi járat a település és a járási központ, valamint a település és a legközelebbi város között

nagyon ritkán közlekedik. Hernádvécséről munkanapokon leginkább a megyeszékhelyre közlekedik távolsági buszjárat. Miskolcra naponta két alkalommal, reggel és este van járat. Encs is viszonylag jól megközelíthető tömegközlekedési eszközzel. Ügyintézéshez és munkavállaláshoz viszont ezek az időpontok nem megfelelőek. Nem áll rendelkezésre külön falubusz, iskolabusz. Más településre való iskolába járáshoz az önkormányzatok közösen bérelnek autóbust a gyerekek szállításához. Az itt élők a tömegközlekedés nehézségei miatt jellemzően fuvarost fogadnak, például 2500 Ft áron, ha a járási központba, Encsre utaznak ügyintézésre. Ez így az uzsorával is összefügg. Az utazási nehézségek leküzdésére sokan tartanak autót, amelynek fenntartása a család egyéb lakhatási és anyagi körülményei alapján nehezen értelmezhetőek.

Hernádvécse közelében épült az M30 gyorsforgalmi út, amely részét képezi a transzeurópai közlekedési hálózatnak, azaz a TEN-T hálózatnak. Tornyosnémeti településnél található határátkelőhely mellett csatlakozik a Szlovák Köztársaság által épített R4 Kassa–Miglécnémeti ('Kosice–Milhost') gyorsforgalmi úthoz. A település a 2627. számú országos közút mentén található, érinti az M3-as főközlekedési út/M30-as gyorsforgalmi út, valamint a 26145 számú közút.

Interjú polgármesterasszony

Közösségi közlekedés célpontja:

Encs és Miskolc.

Azok a személyek akik autóval rendelkeznek 6-10 ezer Ft között szállítják utasaikat Encsig.

Miskolcra akár 20 ezer Ft-ba is kerülhet egy fuvar.

Térségi munkalehetőségek

A településen 2019. december 31-i állapot szerint összesen 9 vállalkozás működik. Ezen vállalkozások közül foglalkoztatott nélküli 6 db, 2 db 1-9 főt foglalkoztató, (mikro vállalkozás) és 10-49 főt foglalkoztató kisvállalkozás 1 db. A településen található vállalkozások mezőgazdasági és szolgáltatást nyújtó vállalkozások, melyek csekély munkalehetőséget nyújtanak az itt élőknek. Kevés munkahelyet az önkormányzat és a helyi intézmények is jelenthetnek, ahol a képzettség és a rokonin alapon történő kiválasztás megnehezíti a bekerülést. Az itt élő emberek számára a legnagyobb foglalkoztató a Bosch és a JABIL, amelyek külön buszt indítanak a munkások szállítására. Akarat és kompetencia hiánya miatt nem mindenki számára megvalósítható ez a fajta munkavégzés.

A településen élők számára címezés, bodza és almaszüret, erdészeti munka adódik, mint idegnyomunka/ vagy feketemunka. Többen járnak idegnyomunkára kisbuszokkal Szlovákiába is.

Az Önkormányzat 2019-ben összesen 170 főt vont be a közfoglalkoztatásba. A teljes létszámot 2019-ben teljes munkaidőben, 11 hónap időtartammal alkalmazták. Részmunkaidőben, illetve rövid időtartamú foglalkoztatás nem volt a településen. 2019-ben a településen hosszabb idejű (2-12 hónap, napi 8 órás munkaidő) közfoglalkoztatásban 145 fő vett részt. Ezen felül mintaprogram támogatásában (legfeljebb 12 hónap időtartam, napi 4-8 órás munkaidő) 25 fő vett részt.

Interjú polgármesterasszony

A településen kialakult egy mag, akik már évek óta a Robert Bosch Kft.-nél dolgoznak. (Miskolc). A céges busz bejár a településre.

A településen lévő Hotel Vécsecity is több ember számára ad munkalehetőséget.

A helyi iskolában 1 fő, aki a településen él és onnan jár dolgozni.

Többen eljárnak dolgozni Szlovákiába, a Dunántúli térségbe, de ettől függetlenül az önkormányzatnál nyilvántartott munkanélküliként vannak regisztrálva.

A fő foglalkoztató az önkormányzat.

Jelenleg 83 fő dolgozik közfoglalkoztatottként. Többségük nő. De kezdetben, amikor a közfoglalkoztatás, mint program megindult a nőket párjaik nem engedték dolgozni.

Jelenleg 1 hektárnyi földterületet ültettek be burgonyával és hagymával.

A polgármester számára kihívást jelent, olyan munkafolyamatot végigvinni, amihez férfierőre illetve szaktudásra lenne szükség. Ilyen például a betonozás, kerítés újítás.

Jelenlétpont interjú

Lakosok szociális helyzete, munkához jutás:

A legnagyobb problémát azt jelenti, hogy rendszeres jövedelemmel NEM rendelkeznek, illetve bevételüket nem tudják beosztani, így van olyan időszak, amikor a család teljesen pénz nélkül marad.

- idény és fekete munkát vállalnak
- autópálya építése (M30), ez egy jó lehetőség volt az itt lakóknak
- Szlovákiában vállalnak munkát
- fakitermelés
- gyümölcszedés

Ha munkát vállalnak, akkor abban az időszakban jó bevételre tesznek szert.

Mérlegelnek, hogy mennyire érdemes távolabbi helyen munkát vállalni. (hetelés)

Elérhető szolgáltatások

Van védőnői ellátás, van háziorvosi ellátás, Biztos Kezdet Gyerekház, óvoda, szünidei gyermekétkeztetés, általános iskola alsó tagozat, általános iskola felső tagozat, napközi, közösségi ház, tanoda, Integrált Községi Szolgáltató Tér (IKSZT). (Nem található a településen jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás, közösségi ellátás, nappali ellátást nyújtó intézmény. Adósságkezelési tanácsadás nincs a településen, bölcsőde 16 km-re található, mini bölcsőde 5 km-re. Családi bölcsőde, napközbeni gyermekfelügyelet, nyári napközi nincs. A Háziorvosi ellátást helyettesítéssel oldja meg az önkormányzat közel 20 éve. Hernádvécseán heti 10 órában három alkalommal van háziorvosi ellátás. Szlovákiából jár át a doktornő és helyettesítőként látja el a praxist.

Hernádvécseán van általános iskola, ide is csaknem 100%-ban roma gyerekek járnak. Mivel az iskola jellemzően zsúfolt és pedagógushiányos, ezért többen már elviszik más településre iskolába a gyerekeket. A Miskolci Tankerületi Központ fenntartásában működő BAZ megyei Pedagógiai Szakszolgálat Encsi Tagintézménye látja el a település pedagógiai szakmai felügyeletét, de a problémákon, a szakember hiányán Ők sem tudnak segíteni. Az itt élő gyermekek esélynövelését célzóan működik a Hernádvécsei Tanoda. A tanoda fenntartója

nem állami szervezet, hanem a Magyarországi Falusi Cigányok Mezőgazdasági Szövetsége nonprofit szervezet. Ebben az ellátásban 20 gyermeknek és családjának próbálnak segíteni.

A településen működik két élelmiszerbolt, egy magán kisbolt és egy COOP bolt. A COOP áruháznak kissé szegényes a választéka. Mindkét boltra elmondható, hogy az árak magasak, felülárzottak. Mozgó árusok is járnak a faluba, mint például zöldségárus, illetve használtruha kereskedő. A legközelebbi gyógyszertár Novajdrányban van, amely heti két alkalommal van nyitva. A településen van postahivatal, de bankautomata nincs.

Jelenlétpont interjú

Szolgáltatások:

Korábban nem járt ki a településre a védőnő. A FETE megjelenésével együttműködve az ottani szakemberekkel már igénybevehető a szolgáltatás.

A családsegítő szintén a FETE megjelenése óta aktív.

Katolikus Karitás: jó a kapcsolat

Szakmák közötti megbeszélés most már rendszeres.

FAGYI: kályha adományozás: 25 db→rossz tapasztalat, hogy van aki eladta

16 db kályhát kölcsönözhettek ki a családok.

Eddig a településen élőknek nem volt lehetőség kikapcsolódni, kulturális programokon részt venni.

Nem rendelkeztek közösségi térrel.

Interjú polgármesterasszony

Általános iskola

Óvoda: 4 csoporttal működik, kb. 100-110 gyermek jár ide. Hernádpetriből és Pusztaradványról is járnak ide gyerekek.

Biztos Kezdet Gyerekház

Népkonyha

Szociális étkeztetés

Házi szociális gondozás

Védőnői szolgálat

Háziorvos

Bölcsőde kialakításában nem gondolkodik a település vezetése.

Önkormányzati fejlesztések

Hernádvécsén az önkormányzat az elmúlt 5 évben az alábbi Európai Uniós pályázatokat nyújtotta be: VP pályázat külterületi út felújítására, eszközbeszerzésre elnyert forrás 200 millió forint, TOP pályázat energetikai fejlesztésre elnyert forrás 100 millió forint volt. A Magyar Falu program hivatali parkoló rendbetételére elnyert forrás 30 millió forint volt. Magyar Falu program keretén belül, orvosi eszközök beszerzésére, temető fejlesztésére beadott pályázata nem nyert.

Interjú polgármesterasszony

Traktor beszerzés, mezőgazdasági út kialakítása, útfelújítás az Ady Endre utcán, orvosi műszerek,

Épületek energetikai korszerűsítése folyamatban. A könyvtár esetében új bútorzat beszerzése történt meg.

TOP-3.2.1-15-BO1-2016-00021 : Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Hernádvécsén

ÉMOP-3.1.3-11-2012-0157 : Kisléptékű komplex településfejlesztés Hernádvécse községben

Szerettek volna élni a komplex telepprogram lehetőségével, de azt a visszajelzést kapták, hogy a település lakói „túlképzettek”, valamint nincs kijelölt szegregátum a KSH szerint.

Az alábbi végzettségekkel rendelkeznek az itt lakók: parkgondozó, komposztáló, kosárfonó, dajka.

Falubuszra is szerettek volna pályázni, de a település lakóinak száma miatt elestek a lehetőségről. Hátrányt jelent nekik a nagy lélekszám a pályázatok esetében.

Következtetések a település...

...társadalmi pozíciója tekintetében:

- rossz pozíció: nincsenek helyben munkahelyek és nincsen helyben elegendő szolgáltatás, és a társadalmi munkaerőpiac és szolgáltatások nehezen érhetőek el, a közlekedési viszonyok kedvezőtlenek, az útviszonyok rosszak, és a közösségi közlekedés nem megfelelő;
- **közepes pozíció: helyben viszonylag elégségesek, illetve a közelben elérhetőek a szolgáltatások, a munkaerőpiac viszont nehezebben érhető el. Ha van is munkahely a közelben, az nem kompatibilis a célcsoport munkavállalási képességeivel;**
- jobb pozíció: a munkaerőpiac viszonylag könnyen elérhető, vannak a közelben megfelelő munkahelyek, illetve jó közlekedési kapcsolatokkal rendelkezik a település, és a szolgáltatások is elérhetőek.

...társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében:

- gettósodó település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya nő a településen belül, a nem roma háztartások nagy arányban elköltöznek a településről. A település lakossága jellemzően stagnál vagy nő;
- **billéző település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya egyharmadnál magasabb, de kevesebb, mint a település lakosságának fele. A magasabb státuszú**

háztartások elköltöznek a településről. A település lakossága jellemzően enyhén csökken;

- jobb státuszú, vegyes összetételű település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya alacsonyabb, a nem roma lakosság közül a fiatalok egy része elköltözik a településről. A település lakossága jellemzően csökken.

1.2 A település szerkezetének leírása (fél oldal)

A település központja, a szegregátumok, a szilárd útburkolattal való ellátottság, közművek rendelkezésre állása, a helyi adottságok alapján hol, melyik településrészben vannak a legkritikusabb (külön: árvizes részek) és a fejleszhető részek. Van-e elég lakható ingatlan, van-e elég felújítható ingatlan a településen.

Interjú Polgármesterasszony

A beiratkozás megtörténik a 8 osztály elvégzése után egy középiskolai intézménybe, de nagy a lemorzsolódás aránya. Oka a korai gyermekvállalás. (16 év) Itt a nagyszülő vállalja a gyám szerepét.

Novajdrány alkalmazza a családsegítő munkatársat, aki nem jár ki a településre. Ez a polgármester tapasztalata.

Szennyvíz hálózattal nem rendelkezik a település.

Gázcsonkkal minden ingatlan rendelkezik. Az idős, nyugdíjas korosztály élt a gázbevezetéssel.

Abban az esetben rendelkeznek gázszolgáltatással a fiatalabb korosztály, akik CSOK útján vásárolták az ingatlant és az már rendelkezett ezzel a közművel.

A kártyás villanyóra lehetőségével többen éltek a településen, de ennek ellenére is az áramlopás továbbra is jelen van.

„Árulják” az áramot: így a függőségi viszony miatt a kiszolgáltató miatt, áram nélkül maradnak, ha az áramadóval konfliktus alakul ki, kihúzza az áramot.

Interjú Jelenlétpont

Víz-és gázszolgáltatás működik a településen, azonban a szennyvízcsatorna rendszer nem került kialakításra. Sokszor megfigyelhető, hogy az úttesten keresztül folyik át a szennyvíz.

17 ingatlannál, ami 15 családot jelent nincs áramszolgáltató. Minden esetben kisgyermeket nevelő családról van szó.

A probléma orvoslásában nagy akadályt jelent, hogy: - a tulajdonviszonyok rendezetlenek
-adósággal terheltek az ingatlanok

A szervezet terve, hogy ezen családok esetében kártyás villanyóra kerül kialakításra.

(Egyetlen megoldást az jelenthetné, ha a kis-és nagy szervezetek szerződést kötnének az MVM-el.)

A fent említett családok a szomszédoktól vételezik az áramot.

Ennek havidíja: 13-15.000Ft között mozog. Azzal a feltétellel, hogy a hűtőt nem használhatják!

A családok konfliktusa esetén, az áramot adó fél megszünteti a „szolgáltatást”.

Külön veszélyt jelent, hogy sokszor a híd alatt vezetik az áramot.

A szocpolos ingatlanok esetében hatalmas problémát jelent, hogy a műszaki átadás nem történt meg.

Ettől függetlenül ezek az ingatlanok lakottak.

A tulajdonos nem minden esetben ismert, sok esetben a vállalkozó. Bérleti díjat fizetnek a tulajdonosoknak ezen ingatlanok lakói.

100 ingatlanban nincs vízszolgáltatás.

Jellemző a túlszűfolttság. Több család él együtt egy ingatlanban.

Közmű és út

Gázellátás 64 lakásban van. A 287-ből 151 lakásban van víz. Tisztálkodási, fürdési és mosási lehetőség kevés háztartásban áll rendelkezésre. Automata mosógép elvértve, inkább keverőtárcsás mosógéppel történő mosás jellemző a lakosság körében. Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma 2019-es KSH adatok alapján 260. Lakáson belüli WC, mosdó többségében hiányzik, illetve kültéri illemhely sem található minden háznál. Szennyvízhálózat nincs kiépítve a településen, így szennyvíz, csapadékvíz átfolyások láthatóak az utcákon, melyek, fertőzésveszélyesek és bűzösek. A település egyes részein a közvilágítás huzamosabb ideje nem működik. A település egészére jellemző a rendezetlen, piszkos lakókörnyezet, és gyakori a szemétkerítés. Szélessávú internet hozzáférés van kiépítve a faluban, de nem sok házba van bekötve. Nyilvános internet hozzáférés nincs a faluban

A település úthálózata átlagosnak mondható. A főutca jobb állapotú, bár gyalogosok számára életveszélyes, a mellékutcák viszont kátyúsabbak és vannak felújításra szoruló utcák. Különösen az Ady és a Dózsa utcák nagyon elhanyagoltak.

Szegregátumok

Az egész település szegregátumnak tekinthető. A szegregáció együtt jár a jövedelmi viszonyok és a települési infrastruktúra lényeges egyenlőtlenségeivel. Így itt is a lakóhelyi szegregáció nem csak a többségtől való elkülönülést jelenti, hanem az alacsony komfortfokozatot, vagy komfort nélkülséget, gyakran csatorna, víz, villany nélküli épületeket, és a szegregátumokra jellemző nyomor, munkanélküliség, kilátástalanság itt is megtalálható. A gyermekek jellemzően jövőképpel nélkül nőnek fel. A falu a megye gettósodó települései közé sorolható.

Helyi ingatlanpiac

Összesen 287 lakóház van a településen. A lakóházak nagy részének tulajdonviszonya rendezetlen, az ingatlanok jelzáloggal terheltek. Több helyen tapasztalható, hogy a rossz komfort fokozatú helyiségeket, lakásokat az itt élők egymásnak viszonylag magas áron adják át. Ennek egy sajátos, belső, egymás közötti szabályozása van, egymás közötti helyi séma szerint. Háztartási villamos energiafogyasztók száma 265, de több helyen megtalálható a „dróton” átvezetett áramvételezés is, melyet bizonyos összeg fejében, egy vezetéken átadnak egymásnak.

Jellemzően a településen az üresen maradó lakásokhoz olcsón lehet hozzájutni, bár most a kormány „CSOK-os” intézkedései miatt ez némileg változott. Nyilván más településről érkezők számára nem igazán vonzóak ezen ingatlanok. A lakás piac itt szorosan kapcsolódik a település etnikai arányaihoz. A régi kiüresedő lakásokat inkább a cigány/roma családok veszik meg, magyar családok nem igazán költöznek ide, legfeljebb a lakásotthonokból kikerülő nagykorú lányok. Az üresen maradt ingatlanokat az önkormányzat is felvásárolja, és szociális bérlakásként adja ki családoknak. Így az önkormányzat bérlakásokkal segíti a lakhatási problémákat, de ezek sajnos nagyon rossz minőségűek.

A fejezet célja, fő következtetései

Következtetés a településre jellemző területi szegregáció jellegének és mértékének tekintetében:

- az egész település szegregátum;

1.3 Lakhatással kapcsolatos fejlesztések (fél oldal)

Milyen lakhatással kapcsolatos fejlesztések voltak a településen: telepprogram, azok eredménye (új, felújított lakások, illetve hogyan osztották el: milyen célcsoportoknak, milyen kiválasztással.)

Interjú polgármesterasszony

Szerettek volna élni a komplex telepprogram lehetőségével, de azt a visszajelzést kapták, hogy a település lakói „túlképzettek”, valamint nincs kijelölt szegregátum a KSH szerint.

Az alábbi végzettségekkel rendelkeznek az itt lakók: parkgondozó, komposztáló, kosárfonó, dajka.

Falubuszra is szerettek volna pályázni, de a település lakóinak száma miatt elestek a lehetőségről. Hátrányt jelent nekik a nagy lélekszám a pályázatok esetében.

1.4 Az önkormányzat perspektívája és szerepvállalási készsége a programban (fél oldal)

(együttműködő, nem együttműködő, mennyire támogatja a településen belüli mobilizációt (szegregátumból kifelé, ha releváns) illetve a kifelé való mobilizáció blokkolásához fűződik-e valamilyen érdeke? (pl. gyerekszám helyi intézmények miatt, közmunka, egyéb függőségi rendszerek)

A bérlakásfejlesztéseket támogatja, a lakáskörülmények javításának és a településfejlesztésnek az eszközét látja benne.

A fejezet fő következtetései

Következtetések az önkormányzat együttműködési készségét illetően:

- a bérlakásfejlesztéseket az önkormányzat alapvetően elutasítja;
- a bérlakásfejlesztésekkel szemben erős fenntartásai vannak (mivel eredendően konfliktusforrást lát benne), de ha kontrollálhatja, hogy hol és kik számára valósul meg, illetve a település egésze számára is látja az előnyét, akkor esetleg érdekeltté tehető benne;
- **a bérlakásfejlesztéseket támogatja, a lakáskörülmények javításának és a településfejlesztésnek az eszközét látja benne.**

2. A lakosság helyzete (1-1,5 oldal)

Foglalkoztatottság és jövedelmek szintje a célcsoport tekintetében: milyen típusú munkákat végeznek (közfoglalkoztatottság, alkalmi/idegymunkák, hetelés, stb.), milyen jövedelemért, ezekben körülbelül hány fő érintett.

Célcsoportra jellemző-e az elvándorlás, ha igen, milyen településekre?

Legfőbb szociális problémák (élethelyzetek, devianciák, eladósodottság, uzsora, perspektívák, mely szolgáltatásokhoz nem férnek hozzá, nem megfelelő minőségű szolgáltatások)

Interjú polgármesterasszony

A településen kialakult egy mag, akik már évek óta a Robert Bosch Kft.-nél dolgoznak. (Miskolc). A céges busz bejár a településre.

A településen lévő Hotel Vécsecity is több ember számára ad munkalehetőséget.

A helyi iskolában 1 fő, aki a településen él és onnan jár dolgozni.

Többen eljárnak dolgozni Szlovákiába, a Dunántúli térségbe, de ettől függetlenül az önkormányzatnál nyilvántartott munkanélküliként vannak regisztrálva.

A fő foglalkoztató az önkormányzat.

Jelenleg 83 fő dolgozik közfoglalkoztatottként. Többségük nő. De kezdetben, amikor a közfoglalkoztatás, mint program megindult a nőket párjaik nem engedték dolgozni.

Jelenleg 1 hektárnyi földterületet ültettek be burgonyával és hagymával.

A polgármester számára kihívást jelent, olyan munkafolyamatot végigvinni, amihez férfierőre illetve szaktudásra lenne szükség. Ilyen például a betonozás, kerítés újítás.

Milyen mértékben költöztek el a településről, illetve be a településre családok?

Azok a családok, személyek, akik elköltöznek a településről az állandó lakcímük megmarad Hernádvécsei bejelentett lakcímmel.

Párválasztás, házasságkötés útján települnek új lakók a közösségbe.

Jellemző a mozaik család: az apukák/anyukák az előző kapcsolatukból született gyermekeiket magukkal hozzák az új kapcsolatba.

Interjú Jelenlétpont

A legnagyobb problémát azt jelenti, hogy rendszeres jövedelemmel NEM rendelkeznek, illetve bevételüket nem tudják beosztani, így van olyan időszak, amikor a család teljesen pénz nélkül marad.

- idény és fekete munkát vállalnak
- autópálya építése (M30), ez egy jó lehetőség volt az itt lakóknak
- Szlovákiában vállalnak munkát
- fakitermelés
- gyümölcszedés

A férfiak kis pénzért nem szeretnek „megmozdulni.”

Ha munkát vállalnak, akkor abban az időszakban jó bevételre tesznek szert.

Mérlegelnek, hogy mennyire érdemes távolabbi helyen munkát vállalni. (hetelés)

Foglalkoztatás-jövedelem

A településen 2019. december 31-i állapot szerint összesen 9 vállalkozás működik. Ezen vállalkozások közül foglalkoztatott nélküli 6 db, 2 db 1-9 főt foglalkoztató, (mikro vállalkozás) és 10-49 főt foglalkoztató kisvállalkozás 1 db. A településen található vállalkozások mezőgazdasági és szolgáltatást nyújtó vállalkozások, melyek csekély munkalehetőséget nyújtanak az itt élőknek. Kevés munkahelyet az önkormányzat és a helyi intézmények is jelenthetnek, ahol a képzettség és a rokoni alapon történő kiválasztás megnehezíti a bekerülést. Az itt élő emberek számára a legnagyobb foglalkoztató a Bosch és a JABIL, amelyek külön buszt indítanak a munkások szállítására. Akarat és kompetencia hiánya miatt nem mindenki számára megvalósítható ez a fajta munkavégzés.

Szociális problémák

Az igénytelenség, a rossz lakhatási körülmények okozta gondok mellett a szenvedély betegségek, a túlzott alkoholfogyasztás, bűnözési hajlam jellemzi a problémás családokat,

amelyeknek a számát az itt élők csak kis számban jelölték meg. Körülbelül 5-15 családot neveztek különösen problémásnak a településen. Ezekkel a családokkal kapcsolatban jellemzően problémaként a drog, betörés, lopás, garázdaság, jogosítvány nélküli vezetés, együttélési normák be nem tartása lett megnevezve.

A településen élő gyerekek körében 2019-ben az igazolatlan hiányzások miatt, felszólítás 20 esetben, szabálysértési eljárás 10 esetben, családi pótlék megvonás 10 esetben történt. Az igazolatlan hiányzások miatt 2019-ben az iskolából történő elbocsátás nem történt. 2019. december 31-i állapot szerint a településen élő 18 év alatti gyermekek közül 8 fő volt a veszélyeztetett helyzetű gyerek, és a védelembe vett gyerekek száma 3 fő volt. Állami gondoskodás keretében, szakellátásban nevelkedő gyerekek száma 42 fő. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyerekek száma a településen 320 fő volt. Hátrányos helyzetű gyerekek (HH) száma 320 fő, ebből mind a 320 gyerek halmozottan hátrányos helyzetű (HHH).

A Hernádvécsén élők közül 2019. évben települési támogatásban részesült 600 fő, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban (2020. január 1-jei állapot szerint) részesült 220 fő, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban nem részesült (2020. január 1-jei állapot szerint, akik nem teljesítették az előző évi foglalkoztatási keretfeltételeket) összesen 8 fő.

A bérlakásigény megalapozását segítő tábla (A segítségre szoruló családok besorolása a 3 típus szerint: az egyes típusokba hány család tartozik)

Családtípus (teljes lakosságot tekintve)	Családok száma: 350 család
<u>Teljes nyomorban élő családok:</u> hosszabb távon is intenzív segítségre szoruló, alapvetően nincs munkaképes tagja a családnak, a család súlyos problémákkal küzd, tartós betegség/szenvedély-/mentális betegség. Teljes nyomorban élő család, akár magasfokú eladósodottság is jellemzi a családot. Ha van gyermek a családban, szülői kompetencia súlyosabb hiánya jelenik meg.	70
<u>Minimális önfenntartó képességgel rendelkező családok:</u> megélhetési gondokkal küzdő család, de van olyan tagja, aki valamilyen szintű munkát végez, akár alkalmi/idénymunkát, akár közfoglalkoztatásban vesz részt. A gyerekekről alapvetően gondoskodnak. Fejleszthető a család munkaerőpiaci részvétele.	200
<u>Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok:</u> viszonylag rendszeres munkával és jövedelemmel rendelkező család, ami nem feltétlenül jelent bejelentett munkát. Kiegyensúlyozottabb, rendszeres életvitellel rendelkeznek. Gyermeknevelési kompetenciáik viszonylag jók. Munkaerőpiaci részvételre itt is szükség lehet.	80 (többségében nyugdíjasok)

3. A lakásállomány helyzete [adatok] (1-1,5 oldal)

Épületek állapota, az életveszélyes, illetve kritikus állapotú házak számossága, aránya a településen, illetve a szegregátum(ok)ban

Tulajdonviszonyok elsősorban a segítségre szoruló családok körében (legális tulajdonviszonyok, mennyire jellemző albérlet, uzsora bérlet, szívességi lakáshasználat), ezek mértékének becslése

Lakósűrűségi viszonyok vizsgálata (a statisztikai adatok és a valós helyzet összevetése)

Üres ingatlanok, illetve megvásárolható ingatlanok (ház, telek) száma (kapcsolódóan az üres ingatlanok tulajdonosi viszonyai, tehermentesek-e, ténylegesen megvásárolhatók-e)

Jelenlétpont interjú: az a tapasztalatuk, hogy az újonnan vásárolt ingatlanokat gyorsan lerakják.

A fa elemeket (nyílászáró) kibontják, feltüzelik.

A legutóbbi ingatlanvásárlás: egy gyermekvédelemből kikerülő fiatal az állami támogatás keretén belül vásárolt ingatlant.

Infrastruktúra:

Víz-és gázszolgáltatás működik a településen, azonban a szennyvízcsatorna rendszer nem került kialakításra. Sokszor megfigyelhető, hogy az úttesten keresztül folyik át a szennyvíz.

17 ingatlannál, ami 15 családot jelent nincs áramszolgáltató. Minden esetben kisgyermeket nevelő családról van szó.

A probléma orvoslásában nagy akadályt jelent, hogy: - a tulajdonviszonyok rendezetlenek

- adósággal terheltek az ingatlanok

A szervezet terve, hogy ezen családok esetében kártyás villanyóra kerül kialakításra.

(Egyetlen megoldást az jelenthetné, ha a kis-és nagy szervezetek szerződést kötnének az MVM-el.)

A fent említett családok a szomszédoktól vételezik az áramot.

Ennek havidíja: 13-15.000Ft között mozog. Azzal a feltétellel, hogy a hűtőt nem használhatják!

A családok konfliktusa esetén, az áramot adó fél megszünteti a „szolgáltatást”.

Külön veszélyt jelent, hogy sokszor a híd alatt vezetik az áramot.

A szocpolos ingatlanok esetében hatalmas problémát jelent, hogy a műszaki átadás nem történt meg.

Ettől függetlenül ezek az ingatlanok lakottak.

A tulajdonos nem minden esetben ismert, sok esetben a vállalkozó. Bérleti díjat fizetnek a tulajdonosoknak ezen ingatlanok lakói.

100 ingatlanban nincs vízszolgáltatás.

Jellemző a túlzásúfolttság. Több család él együtt egy ingatlanban.

Eladó lakások számáról nincs jelenleg pontos információnk.

A bérlakásigény megalapozását segítő tábla (a lakásállomány tipizálása: az egyes típusokba hány lakás tartozik a településen (elsősorban a segítségre szoruló családok körében))

Lakástípusok:	Lakások száma: 287 darab
életveszélyes házak	3
jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyeket nem érdemes felújítani	44
nem életveszélyes, de rossz állapotú házak, amelyek felújítással még egy időre lakhatóvá tehetők (kb. 10 év),	160
jobb állagú házak, amiket érdemes modernizálni	80

4. Lakhatási beavatkozási terv

4.1 A lakhatási szegénység fő problémái (1 oldal)

Legfőbb lakhatási problémák összegzése (a szegregáció, a közmű ellátottságot (közmű elérhetősége, közmű szolgáltatásokból kikapcsolt lakások), lakásállomány javítását, tulajdonviszonyok rendezését, eladósodottság problémáit is érintve)

Összesen 287 lakóház van a településen. A lakóházak nagy részének tulajdonviszonya rendezetlen, az ingatlanok jelzáloggal terheltek. Gyakran előfordul, hogy egy-egy ingatlanban több 3-4 család is lakik. Szegregátumon belül sok lakás nem megfelelő lakhatási körülményeket biztosít. A lakások között egészségre káros, és életveszélyesnek minősülők is vannak. Hernádvécse lakásainak megközelítőleg 2%-a életveszélyesnek, 25%-a még nem életveszélyesnek, de egészségre károsnak minősül. A teljes lakásállományban a félkomfortos, illetve a komfort nélküli lakások száma magas. A „szocpolos” házak félkészek, nem lettek átadva, nem található fürdőszoba, többnyire komfort nélküliek ezek a házak. Több helyen hiányosak, sérültek az épületek, a tető és házszerkezetek gyengék. A falakat több család együttélése miatt megbontják, amely az ingatlan szerkezetét és statikai biztonságát is veszélyezteti. Az ajtók, ablakok nem jól szigetelnek, sok helyen az ablaküvegek is hiányoznak. Több helyen tapasztalható, hogy a rossz komfort fokozatú helyiségeket, lakásokat az itt élők egymásnak viszonylag magas áron adják át. Ennek egy sajátos, belső, egymás közötti szabályozása van, egymás közötti helyi séma szerint. Háztartási villamos energiafogyasztók száma 265, de több helyen megtalálható a „dróton” átvezetett áramvételezés is, melyet bizonyos összeg fejében, egy vezetéken átadnak egymásnak.

Üresen álló lakások száma 32. WC nélküli lakások száma 2011-es KSH adatok alapján 121.

Összefoglaló mátrix a bérlakásfejlesztések megalapozásához:

Család-lakáshelyzet mátrix: elsősorban a segítségre szoruló családokra koncentrálva

Családtípusok Lakástípusok	Teljes nyomorban élő családok	Minimális önfenntartási képességgel rendelkező családok	Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok	Adott lakástípusban a család helyzete szerint beazonosított családok száma összesen	Az adott lakástípusba tartozó családok száma összesen
azonnali életveszélyt jelentő lakás	3				3
rossz lakásállag, még nem életveszély, de nem érdemes rajta semmit csinálni	67	40			44
nagyon rossz állagú, de valami felújítással még egy ideig lakhatóvá tehető (5-10 év)		160			160
olyan lakás, amit érdemes felújítani, modernizálni			80		80
Adott családtípusban a lakhatási helyzet szerint beazonosított családok száma összesen					
Az adott családtípusba tartozó családok száma összesen	70	200	80		350 család 287 ház

4.2 Fő beavatkozási irányok kijelölése és prioritizálási szintek leírása (2 oldal)

Az alábbi beavatkozási irányok mentén a szükséges beavatkozások és azok mértékének (hány lakás/család érintett) felvázolása.

A lakhatási viszonyok javítását célzó beavatkozások megalapozása érdekében az alábbi beavatkozások szükségesek:

- **Eladósodottság kezelésének kiterjesztése:** a már folyó adósságkezelési programba több családot szükséges bevonni, ennek érdekében első lépésként a családokban tudatosítani kell a probléma súlyát, az adósságok törlesztésének előnyeit, és együttműködővé kell tenni a családokat e téren. Fokozatosan fel kell mérni, hogy hány család érintett az eladósodottság problémájában, illetve közülük potenciálisan hány tehető együttműködővé.
- **Tulajdoni jogviszonyok rendezése:** szükséges megkezdeni a jogviszonyok rendezését, ezzel kapcsolatban jogi tanácsadást kell nyújtani a családoknak. Először azokra a családokra kell koncentrálni, melyek potenciálisan bevonhatóak a lakhatási programokba, de a tulajdonviszonyok rendezetlensége ennek akadályát jelenti.
- **Foglalkoztatás javítását célzó program:** a munkaerőpiaci mentor tevékenységére támaszkodva a lakhatási programokba potenciálisan bevonható családokra kell koncentrálni.

Lakhatási programok:

- a **közműszolgáltatásokba való be-, visszakapcsolás** támogatása elsősorban a víz-és az áramszolgáltatás tekintetében. Az áramszolgáltatás esetében előrefizetős villanyóra felszerelése. A beavatkozásban első lépcsőben azok a háztartások élvezhetnek prioritást, akiknél a vízszolgáltatás már be van vezetve a telekre, mivel a csatlakozás költsége alacsonyabb számukra.
- A **magántulajdonú házak felújításának támogatása**. Mivel a javításokra, felújításokra potenciálisan nagy az igény, ezért érdemes azokra a családokra koncentrálni, akik vállalják, hogy saját munkával és ha lehetőségük van rá, saját forrással részt vesznek a munkálatokban. A program első lépéseként a részvételi és együttműködési hajlandóságot szükséges felmérni a családok körében. A kritikus állagú és nem felújítható lakások esetében a legszükségesebb karbantartási munkákat lehet elvégezni (ez jelenleg a krízisalapból folyik), míg a másik két jobb lakástípus kategóriában már komolyabb felújítások is támogathatóak lehetnek.

Bérlakásfejlesztés tekintetében:

Bérlakások kialakítása a településen belül mobilizálható családoknak:
a viszonylag jobb jövedelmi helyzetű, rendszerezett életvitellel rendelkező családok lehetnek az elsődleges célcsoport, köztük is azok a fiatal családok, akik szüleiknél túlzásúlt lakásban élnek.

4.3 Bérlakásfejlesztés beavatkozási terve (3-4 oldal)

Ez a fejezet a bérlakásprogram nagyságrendjének, céljainak és célcsoportjainak, illetve javasolt megoldási modelljének konkretizálását szolgálja.

Fejlesztések nagyságrendjét a feltárt szükségletekből, azok nagyságrendjéből kiindulva kell meghatározni. A szükséglet alapján meghatározott fejlesztések nagyságrendjét az alábbi szempontok szerint lehet korrigálni:

A bérlakásfejlesztés nagyságrendjét helyben módosító tényezők:

település közlekedési összeköttetései	A buszjárat kevés (6 járat egy nap Hernádvécse-Encs között)
helyi gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások megléte	A közfoglalkoztatás és a Fete, valamint a Vécsecity
helyben elérhető eladó és felújítható ingatlanok köre	kevés eladó ingatlan van a településen, illetve, ami van, rossz állapotban van
közműinfrastruktúra	Elég rossz, áram sincs bent minden házban, szennyvíz nincs kiépítve, gáz alig van bent
megvásárlandó ingatlanok tulajdonviszonyai	sok helyen rendezetlen
uzsora	jelen van
iskola, szociális szolgáltatások elérhetősége	van iskola, vannak szolgáltatások

szegregátumok relatív mérete a településen	90 százaléka a lakosoknak roma
--	--------------------------------

A bérlakásfejlesztés településhatárokon kívülre történő mobilizálás nagyságrendjét módosító tényezők:

településvezetés érdekelt a lakosság megtartásában	igen
konfliktusok a küldő és befogadó települések között (családi szint)	A településvezetés nem nyitott újabb családok befogadására
ellenállás a fogadó településeken a roma családok ellen	jelen van
szegregátumok potenciális áthelyeződése a fogadó településen	nem lehet megítélni
helyi növekedés centrum (munkahely konkrét település)	Encs, Miskolc, Szlovákia
családok társadalmi kapcsolatrendszerének összetétele	szoros
céltelepülés árszínvonala(alacsony, magas)	nem releváns

A ténylegesen megvalósítható bérlakásfejlesztések megbecslése:

1. Bérlakásfejlesztések

A potenciális célcsoporti körből a megvalósító szervezet szerint csak olyan családok tudnak ténylegesen élni a bérlakásfejlesztések adta lehetőséggel, akik megfelelően ösztönöztek és együttműködőek, illetve van esély arra, hogy azzá tehetők, továbbá rendszeres munkával és viszonylag magasabb jövedelemmel rendelkeznek. Figyelembe véve a 4 éves megvalósítási időszakot (a terv elkészítéséhez képest), az alábbi nagyságrendek vállalása lehet reális:

- településen belüli mobilizáció: teljes időszakban több család (40-50), **12 bérlakás létrehozását jelenti a településen.**

A javaslatban 20 szerepelt, de tudva azt, hogy nagyon sok háznál rendezetlenek a tulajdoni viszonyok, illetve a lakosságot tekintve még nem állnak készen egy bérlakás rendszerhez, emiatt csökkentettük (régióvezető, települési koordinátorok) az ingatlanok számait.

Indoklás: az előzetes felméréseket valamint interjúkat összevetve a térségben dolgozó valamennyi szakember véleményére alapozva született a döntés.

Hernádvécsén nem volt komplex telepprogram.

A településvezetés a településre kívülről érkező családoktól teljesen elzárkózik.

Magas a 3 év alatti gyermekek száma.

Ingyenbeszerzési szakértő

Hernádvécse - 5 eladó ingatlant találtam, a felmérések során 2 lehet alkalmas, mind a kettő esetében értébecslés van folyamatban

Bérlakás beavatkozások tervezését segítő mátrix: igények és lehetőségek szerint kialakítható megoldás típusok

	Településen belül meglévő lakás	Új lakásépítés településen	Mobilizáció (településen kívüli lakás)	Összesen
Lakottan veszi meg a program család lakását és felújítja (a család benne marad)				
Üres lakást vesz a program				
A létrehozott bérlakásba olyan család költözik, akinek a megszűnt a lakhatása (lebontják, kilakoltatták)				
Túlszűfolt lakásból szétköltöző család költözik be	12			
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, de a program nem veszi meg a lakást				
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, és a program megveszi a megüresedett lakást				
Összesen	12			12

4.4 Helyi együttműködések/partnerek rendszere (1 oldal)

Fete Miskolci Egyházmegye 2. körös, 2020-tól jelen van a településen.

Vécsecity hotel